

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

31. svibnja 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 45. UFEU-a – Slobodno kretanje radnika – Obveza registracije vozila koje je u vlasništvu osobe s boravištem u Belgiji i namijenjeno tomu da se upotrebljava u Italiji“

U predmetu C-420/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski frankofoni sud u Bruxellesu, Belgija), odlukom od 12. lipnja 2015., koju je Sud zaprimio 30. srpnja 2015., u kaznenom postupku protiv

U.-a,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça (izvjestitelj), predsjednik vijeća, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za U.-a, J. Waldron, *avocate*,

— za vladu Helenske Republike, S. Papaïoannou i K. Nasopoulou, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, D. Martin i M. Kellerbauer, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 18., 20, 45., 49. i 56. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru kaznenog postupka pokrenutog protiv U.-a, talijanskog državljanina i dužnosnika Europske komisije, jer je u Belgiji vozio motorno vozilo registrirano u Italiji.

* Jezik postupka: francuski

Pravni okvir

Belgijsko pravo

- 3 U članku 2. stavku 1. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. o registraciji vozila (*Moniteur belge* od 8. kolovoza 2001., u daljnjem tekstu: Kraljevski dekret od 20. srpnja 2001.) određeno je:

„Upotreba vozila u prometu dopuštena je samo ako je ono registrirano i ako je označeno registracijskom pločicom koja mu je izdana prilikom registracije.”

- 4 U skladu sa stavkom 2. tog članka, registracija ipak nije obvezna za određene serije vozila zbog njihovih posebnih obilježja.

- 5 Člankom 3. stavkom 1. tog dekreta propisano je:

„Osobe s boravištem u Belgiji registriraju vozila koja žele upotrebljavati u prometu u Belgiji u registar vozila iz članka 6., čak i ako su ta vozila već registrirana u inozemstvu.

Boravište u Belgiji znači da te osobe ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

- a) upisane su u registre stanovništva belgijske općine;

[...]

[...]”

- 6 U stavku 2. tog članka navode se slučajevi u kojima registracija u Belgiji nije obvezna za vozila koja su registrirana u inozemstvu i koja u prometu upotrebljavaju osobe s boravištem u toj državi članici.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 7 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je 22. studenoga 2013. nad U.-om obavljen policijski nadzor u Bruxellesu (Belgija) dok je vozio svoje motorno vozilo registrirano u Italiji.
- 8 Sud koji je uputio zahtjev ističe da prema policijskom zapisniku U. ima glavno boravište u Belgiji i ima talijansku i belgijsku vozačku dozvolu.
- 9 U. je pred tim sudom naveo da je Komisijin dužnosnik i da boravi i u Belgiji i u Italiji, kamo svaki tjedan odlazi kako bi predavao na sveučilištu u Pisi, ali i zbog obiteljskih razloga, povezanih osobito s bolešću njegova oca. Naveo je da je vlasnik dvaju motornih vozila, jednog registriranog u Belgiji i drugog u Italiji, a potonje služi tomu da se ponajprije upotrebljava u toj drugoj državi članici. Također je naveo da je na dan nadzora samo prolazio Belgijom na putu iz Italije, gdje se nalazio prethodni dan, kako bi u Bruxellesu povezo jednu drugu osobu s kojom je trebao ići na seminar u Njemačku. Nakon tog seminara U. se vratio u Italiju, ondje ostavio taj automobil te se zrakoplovom vratio u Bruxelles.
- 10 Presudom tribunala de police de Bruxelles (Prekršajni sud u Bruxellesu, Belgija) od 10. rujna 2014. U.-u je izrečena novčana kazna, među ostalim, zato što je protivno odredbama Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. u promet javnim prometnicama uključio motorno vozilo koje nije registrirano u Belgiji.

- 11 Odlučujući o žalbi koju mu je podnio U., sud koji je uputio zahtjev podsjeća da je pitanje moguće neusklađenosti između članaka 2. i 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. i odredaba Ugovora o FEU-u u pogledu slobodnog kretanja osoba bilo predmet mišljenja Conseil d'État belge (belgijsko Državno vijeće) 31.530/4 od 13. lipnja 2001., s jedne strane, i presude Suda od 15. prosinca 2005., Nadin i Nadin-Lux (C-151/04 i C-152/04, EU:C:2005:775), s druge strane.
- 12 U tim je okolnostima Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Prvostupanjski frankofoni sud u Bruxellesu, Belgija) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Protive li se članci 2. i 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. [...] člancima 18., 20., 45., 49. i 56. [UFEU-a] time što vozila u vlasništvu osobe s boravištem u državi članici Europske unije koja nije [Kraljevina Belgija] i koja su registrirana u toj drugoj državi članici za vožnju u Belgiji, čak i samo da prođu kroz zemlju, trebaju biti registrirana u Belgiji ako ta osoba ima boravište i u Belgiji?”

O prethodnom pitanju

- 13 Uvodno, kad je riječ o odredbama Ugovora koje su primjenjive na glavni postupak, važno je navesti da građanin Unije, kao što je to U., koji radi za instituciju ili njezino tijelo u državi članici koja nije njegova država članica podrijetla podliježe primjeni članka 45. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presude od 3. listopada 2000., Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, t. 42., od 16. prosinca 2004., My, C-293/03, EU:C:2004:821, t. 47. i od 6. listopada 2016., Adrien i dr., C-466/15, EU:C:2016:749, t. 24. i 25.).
- 14 Prema tome, članak 49. UFEU-a, koji zabranjuje ograničavanje slobode poslovnog nastana, nije relevantan u okviru glavnog postupka jer se ta sloboda odnosi na pristup djelatnostima za samozaposlene osobe i njihovu obavljanju.
- 15 U okviru ovog postupka nije relevantan ni članak 56. UFEU-a, s obzirom na to da iz spisa kojim Sud raspolaze ne proizlazi nijedan element na temelju kojeg se može uspostaviti povezanost između situacije u glavnom postupku i izvršavanja slobode pružanja usluga u skladu s tim člankom.
- 16 Članak 18. UFEU-a samostalno se primjenjuje samo u situacijama koje su uređene pravom Unije za koje Ugovor ne predviđa posebna pravila o nediskriminaciji. No, načelo nediskriminacije u području slobode kretanja radnika provedeno je člankom 45. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Prete, C-367/11, EU:C:2012:668, t. 18. i 19.).
- 17 Naposljetku, članak 20. UFEU-a, ustanovljujući građanstvo Unije, samo propisuje da građani Unije uživaju prava i podliježu dužnostima predviđenima Ugovorom. U tom pogledu ne mogu se, dakle, samostalno primijeniti posebne odredbe Ugovora koje uređuju prava i dužnosti građana Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2004., My, C-293/03, EU:C:2004:821, t. 32.).
- 18 S obzirom na ta razmatranja, članci 18., 20., 49. i 56. UFEU-a nisu relevantni u okviru glavnog postupka.
- 19 Stoga prethodno pitanje valja preoblikovati tako da se njime želi doznati treba li članak 45. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje radnika s boravištem u toj državi članici obvezuje da u njoj registrira – s ciljem uključivanja u promet, makar samo povremeno – vozilo u svojem vlasništvu, a koje je registrirano u drugoj državi članici.
- 20 S tim u vezi, najprije valja istaknuti da se članku 45. UFEU-a protivi svaka mjera koja, iako primijenjena bez diskriminacije na temelju državljanstva, može otežati ili učiniti manje privlačnim uživanje temeljnih sloboda koje Ugovor jamči građanima Unije (presuda od 6. listopada 2016., Adrien i dr., C-466/15,

EU:C:2016:749, t. 26.). Stoga je ograničenje slobode kretanja osoba čak i slabijeg opsega ili male važnosti zabranjeno člankom 45. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 12. srpnja 2012., Komisija/Španjolska, C-269/09, EU:C:2012:439, t. 55. i navedenu sudsku praksu).

- 21 Nadalje, Sud je već utvrdio da obveza koju imaju radnici s boravištem u državi članici da u toj državi registriraju službena vozila koja im je na raspolaganje stavilo društvo sa sjedištem u drugoj državi članici čini prepreku slobodnom kretanju radnika (vidjeti u tom smislu presude od 15. rujna 2005., Komisija/Danska, C-464/02, EU:C:2005:546, t. 46. i 52. i od 15. prosinca 2005., Nadin i Nadin-Lux, C-151/04 i C-152/04, EU:C:2005:775, t. 36.).
- 22 Osim toga, on je presudio da može činiti prepreku slobodnom kretanju radnika propis koji, iako se primjenjuje bez obzira na državljanstvo dotičnih radnika, utječe ne samo na pristup tržištu rada nego i na uvjete obavljanja gospodarske aktivnosti (presuda od 15. rujna 2005., Komisija/Danska, C-464/02, EU:C:2005:546, t. 36. i 37.).
- 23 Naposljetku, Sud je u okviru spora koji se odnosi na primjenu istog članka 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. o kojem je riječ u glavnom postupku u biti ocijenio da države članice mogu nametnuti obvezu registracije, kao što je ona predviđena tim člankom, u pogledu službenog vozila stavljenog na raspolaganje samozaposlenoj osobi s boravištem u Belgiji koje je već registrirano u drugoj državi članici, kada je to vozilo ponajprije namijenjeno tomu da se trajno upotrebljava na državnom području te prve države članice ili je stvarno upotrijebljeno na taj način (vidjeti u tom smislu presudu od 15. prosinca 2005., Nadin i Nadin-Lux, C-151/04 i C-152/04, EU:C:2005:775, t. 41. do 43.).
- 24 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da na temelju članaka 2. i 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001. belgijska tijela određuju novčane kazne osobama s boravištem u Belgiji koje na cestovnoj mreži te države članice upotrebljavaju motorno vozilo koje je u njihovu vlasništvu i registrirano je u drugoj državi članici.
- 25 Valja utvrditi da takva praksa sprečava građanina Unije s boravištem u Belgiji koji je napustio svoju državu članicu podrijetla i koristio se svojim pravom na slobodno kretanje radnika da na belgijskoj cestovnoj mreži upotrebljava, makar i neznatno, motorno vozilo kojeg je vlasnik i koje je registrirano u drugoj državi članici.
- 26 U tim okolnostima obveza registracije, kao što je ona koja je utvrđena člancima 2. i 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001., iako se primjenjuje na sve osobe s boravištem u Belgiji bez obzira na državljanstvo, može učiniti manje privlačnim izvršavanje temeljne slobode predviđene člankom 45. UFEU-a. Stoga takva obveza čini prepreku slobodnom kretanju radnika.
- 27 U pogledu mogućeg opravdanja takve prepreke, iz podataka kojima Sud raspolaže proizlazi da je vozilo koje je u U.-ovu vlasništvu, registrirano u Italiji, bilo namijenjeno da se u biti upotrebljava u toj državi članici.
- 28 Ako je upotreba tog vozila doista trebala biti takva, što je na nacionalnom sudu da provjeri, uvjet povezanosti s državom članicom koja nameće obvezu registracije, a koji je predviđen u točki 23. ove presude, ne bi bio ispunjen.
- 29 Stoga se nacionalni propis kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku može dopustiti samo na temelju odredaba o odstupanjima izričito predviđenima člankom 45. stavkom 3. UFEU-a ili ako slijedi opravdani cilj spojiv s Ugovorom i koji se opravdava važnim razlozima u općem interesu. No, čak i u takvom slučaju njihova primjena mora biti prikladna za osiguravanje ostvarivanja predmetnog cilja, a ne bi smjela prekoračiti ono što je nužno za njegovo postizanje (presuda od 15. rujna 2005., Komisija/Danska, C-464/02, EU:C:2005:546, t. 53.).

- 30 Međutim, sud koji je uputio zahtjev nije istaknuo nijedan razlog koji može opravdati prepreku slobodnom kretanju radnika koju čine članci 2. i 3. Kraljevskog dekreta od 20. srpnja 2001., kako ih primjenjuju belgijska tijela. Isto tako, belgijska vlada nije navela nikakvo opravdanje za te odredbe.
- 31 U tim okolnostima, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 45. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice kao što je ono u glavnom postupku, na temelju kojeg radnik s boravištem u toj državi članici mora u njoj registrirati motorno vozilo kojeg je vlasnik, ali koje je već registrirano u drugoj državi članici i u biti je namijenjeno upotrebi na državnom području te potonje države.

Troškovi

- 32 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) odlučuje:

Članak 45. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice kao što je ono u glavnom postupku, na temelju kojeg radnik s boravištem u toj državi članici mora u njoj registrirati motorno vozilo kojeg je vlasnik, ali koje je već registrirano u drugoj državi članici i u biti je namijenjeno upotrebi na državnom području te potonje države.

Potpisi